

Lag

om ändring av lagen om statistikcentralen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om statistikcentralen (48/1992) nya 2 a och 2 b § som följer:

2 a §

Statistikcentralen har utöver det som föreskrivs i 2 § till uppgift att tillhandahålla, utveckla och förbättra tjänsterna relaterade till produktion och distribution av statistik och datamaterial i syfte att främja vetenskaplig forskning och statistiska utredningar av samhällsförhållanden (*forskar- och materialtjänst*). Forskar- och materialtjänsten är avsedd att främja produktionen av vetenskaplig forskning och statistiska utredningar av samhällsförhållanden vid universitet, högskolor och yrkeshögskolor samt forskningsinstitut och tankesmedjor samt att tillgodose behovet av datamaterial hos forskare vid andra organisationer som bedriver forskning utan oskäligt dröjsmål, i en informationssäker behandlingsmiljö samt genom att tillhandahålla aktuellt material på ett så opartiskt sätt som möjligt.

För statistiska ändamål insamlade uppgifter i administrativa register ska lämnas ut till forskar- och materialtjänsten utan oskäligt dröjsmål redan innan statistiken har offentliggjorts, såvida utlämnandet av uppgifterna på annat sätt än med stöd av 13 § i statistiklagen (280/2004) inte bryter mot statistikhemligheten eller på ett väsentligt och ogrundat sätt äventyrar ett opartiskt bemötande av andra informationsanvändare. Resultaten av de uppgifter som lämnats ut får inte offentliggöras utan samtycke av den myndighet som lämnat ut materialet till statistikcentralen förrän den myndighet som lämnat ut materialet själv har offentliggjort uppgifterna om materialet.

En ansökan om användningstillstånd som statsrådet eller dess ministerium bedömt vara brådsakande och som avses i 2 b § 3 mom. i denna lag, 13 § i statistiklagen och 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) ska behandlas före en ansökan om användningstillstånd av en myndighet som är underställd statsrådet.

2 b §

Trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter kan statistikcentralen ta emot, sammanställa och förvara sådana uppgifter för forskar- och materialtjänsten som är nödvändiga för bildande av färdigmaterial och som lämnas ut för vetenskapliga forskningsändamål eller för statistiska utredningar som beskriver samhällsförhållanden. Statistikcentralen kan bilda färdigmaterial av uppgifter som den samlat in för statistiska ändamål enligt statistiklagen och i denna paragraf avsedda uppgifter som centralen tagit emot för forskar- och materialtjänsten. De uppgifter som lämnats ut för bildande av färdigmaterial och de färdigmaterial som bildats utifrån dem är sekretessbelagda vid statistikcentralen.

Statistikcentralen kan förvara färdigmaterial som den bildat så länge de behövs för forskningen och för säkerställandet av att forskningsresultaten är korrekta. Statistikcentralen ska radera de uppgifter som den fått med stöd av 1 mom. ett år från det att färdigmaterialen bildades. Riksarkivet beslutar om varaktig förvaring av uppgifterna.

Oberoende av vad som i någon annan lag föreskrivs om myndigheternas skyldighet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter kan statistikcentralen trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter ge utomstående tillgång till i 1 mom. avsedda färdigmaterial som bildats utifrån uppgifter som statistikcentralen tagit emot för forskar- och

materialtjänsten, på de grunder som anges i denna lag. Användarrättigheter kan beviljas endast för vetenskapliga forskningsändamål eller för statistiska utredningar som beskriver samhällsförhållanden. Forskare ska beviljas rätt att få tillgång till datamaterial och statistiskt material oberoende av om statistikcentralen har bildat färdigmaterial av materialet eller inte. Den som får användarrättigheter får inte lämna ut färdigmaterial eller uppgifter om dem vidare, om inte statistikcentralen ger tillstånd till detta. I övrigt finns bestämmelser om förutsättningarna för utlämnande av uppgifter eller beviljande av användarrättigheter i 28 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Statistikcentralen ska lämna ut färdigmaterial enligt 1 mom. på så sätt att det inte är möjligt att direkt identifiera en fysisk person eller något annat statistiskt objekt. Statistikcentralen ska enligt användarrättigheterna öppna åtkomsten till färdigmaterial eller plocka ut de uppgifter ur färdigmaterialet som rättigheten har beviljats för.

Statistikcentralen ska förvara en beskrivning av det färdigmaterial som den bildat samt av de skyddsmetoder som den använt för att förhindra direkt identifiering. Om färdigmaterial utlämnas till samma användare på basis av flera forskningsplaner, ska kombination av olika material förhindras tekniskt i forskar- och materialtjänsten.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2023.

Helsingfors den 3 februari 2023

Republikens President

Sauli Niinistö

Kommunminister Sirpa Paatero